

[Valdemar Thomsen.]

med det Faktum for Øje, at Regeringen har Hals- og Haandsret over Landbrugets Økonomi, maa det være lige saa rimeligt, at Regeringen forhandler med disse Organisationer, naar det drejer sig om Landbrugets Prisforhold, som det er naturligt, at der forhandles med Tjenestemændenes Organisationer vedrørende Lønforhold inden for Etablerne. Og her, det kender vi af Erfaring, er Regelen den, at eventuelle Lovforslag først fremsættes, efter at Organisationerne har godkendt Indholdet.

Naar man nu ved, at Landmændene, hvad Arbejdsvederlag angaar, absolut ikke vil stille saa store Krav, som de andre allerede har faaet honoreret, skulde man synes, at en Forhandling med Mejeriernes og Slagteriernes Organisationer kunde føre til et for alle Parter tilfredsstillende Resultat, forudsat naturligvis, at Regeringen ikke nærer skumle Hensigter i Retning af at søge den nuværende økonomiske Tendens opretholdt. Den lader sig nemlig under ingen Omstændigheder opretholde og da navnlig ikke som Tilskud og Fattighjælp til Landbruget. Hvis man vil et fredeligt og et fordrageligt Samarbejde til Gavn for alle — og det er det næste, jeg har at sige til Regeringen ved denne Lejlighed —, maa man begynde fra den rigtige Ende. Saa maa man først og fremmest bringe det økonomiske Grundlag, Regeringens Finanspolitik, Nationalbankens Rente- og Valutapolitik, i Orden og paa en saadan Maade, at det bliver muligt — det er det nemlig ikke i Øjeblikket —, at ogsaa Landbruget kan faa taalelige Kaar at arbejde under. Det hele er jo i den Henseende saa planløs, som tænkes kan. Det hele gaar tilsyneladende paa bedste Beskub. Ingen har til Dato kunnet give en fornuftig Forklaring paa Regeringens og Nationalbankens økonomiske Dispositioner, og derfor vil jeg tillade mig ved denne Lejlighed at omtale visse Foreteelser, der har Indflydelse paa Landbrugets Forhold, og som jeg synes Regeringen har Pligt til, om det ellers er muligt, at give en fornuftig Forklaring paa.

Det, der er sket, er aabenbart, at Regeringen, da Krigen mellem Stormagterne udbrød, gik ud fra, at Udviklingen vilde forme sig omtrent som under det sidste store Verdensopgør. Ud fra denne Opfattelse har man, det vil sige Nationalbankdirektør Bramsnæs — jeg ved ikke, om Handelsministeren maaske er taget med paa Raad —, iværksat det, man mente var fornødent,

allerede paa et Tidspunkt, da man slet ikke kunde vide noget om, hvordan Udviklingen vilde forme sig. Det fornødne bestod i — det mente man da — en Kronestigning i Forhold til Sterling og en Diskontoforhøjelse med det Formaal at imødegaa den Inflation, som — det var ogsaa noget, man mente — var paa Trapperne. Nu gik det imidlertid ikke som sidst. De enorme Eksportindtægter, som man havde drømt om, udeblev, og alt formede sig nærmest stik modsat af Perioden 1914—18.

Det, vi nu kan bebrejde Regeringen — for det er dog den og ikke Nationalbankdirektør Bramsnæs, der har Ansvaret —, er for det første, at den ikke gav sig Tid til at afvente Begivenhedernes Gang, forinden de skæbnesvangre saavel rentemæssige som valutariske Skridt blev taget. En slem Brøler var det, at man tog Hatten af, før man saa Manden. Men det værste er unægteligt, at man ikke nu, da enhver kan se, at Udviklingen fører i en ganske anden Retning, indrømmer sin Fejltagelse hurtigst muligt og indretter sig efter den foreliggende Situation, der præges af det modsatte af store Eksportpriser og øget Produktivitet. Er, spørger man uvilkaarligt sig selv, Regeringen saa lille, at den ikke vil være sine Fejl bekendt, eller er den saa uforstandig, at den ikke endnu er klar over sin store Fejltagelse? Jeg ved ikke, hvad jeg skal gætte paa, men jeg synes ikke, at det, der her er præsteret, er stort klogere, end hvis f. Eks. en Mand, der havde begyndt at vande sin Have, fortsatte dermed, efter at Regnen var brudt løs. En saadan Mand vilde blive anset som gal og behandlet derefter. Desværre er Regeringen ikke paa samme Maade udsat for at paadrage sig Opmærksomheden; dertil er Autoritetstroen for stor og Forstaaelsen af økonomiske Problemer for ringe udviklet.

Maaske en og anden vil mene, at det er urimeligt at gøre Stillingen op paa denne Maade. Det er muligt, men saa maa Forklaringen paa Regeringens Passivitet og Laden staa til være den, at Regeringen trods alt mener, at den har handlet forudseende og klogt, og saa maa vi, saa maa Tinget, saa maa Offentligheden have Krav paa at blive orienteret, eventuelt overbevist om de trufne Foranstaltningers Fortræffelighed. Maaske man vil hævde, at en saadan Orientering ikke hører hjemme under denne Forhandling, men det er netop det, den gør, simpelt hen fordi den økonomiske Politik, Rente- og Valutaproblemets Løsning er afgørende for, hvordan den øvrige Politik skal gribes an. Er den økonomiske Politik